

Інформаційний лист

Котляревська Марія Євгенівна (08. 02. 1902, м. Горлівка – 18. 06. 1984, м. Київ) – український графік.

Дитинство і рання юність майбутньої мисткині пройшли в Катеринославі, де вона закінчила гімназію, навчалася на фізико-математичному факультеті Інституту народної освіти. У 1922 – 1929 рр. навчалась в Харківському художньому інституті на графічному відділенні (у О. Маренкова, В. Єрмілова, І. Падалки). Свою творчість М. Котляревська присвятила книжковій графіці і створенню станкової ліногравюри.

У 1930-х рр. художниця працювала у харківських і київських видавництвах, беручи, зокрема, участь у створенні ювілейного альбому, присвяченого О. Пушкіну (1937). В цей час вона ілюструвала «Капітанську дочку», «Пікову даму», та ін. твори поета. М. Котляревська ілюструвала твори О. Донченка, В. Поліщука, Л. Первомайського, А. Лесажа та ін.

Приділяла художниця увагу екслібрису. Її улюблена техніка виконання - ксилографія і ліногравюра, до якої вона звернулася однією з перших в Україні.

У 1946 р. М. Котляревська була репресована, а в 1952 р. рішенням Харківського обласного суду реабілітована.

Померла художниця 18 червня 1984 р. у м. Києві.

У ЦДАМЛМ України зберігаються архівні документи художниці (ф. 836, оп. 1, 2 59 справ за 1905 – 1984 рр.)

Серед творчих документів – малюнки, орнаменти, начерки з натури, пейзажі, естампи, гравюри (ф. 836, оп. 1, спр. 1-7). Окрему групу документів становить книжкова графіка – ілюстрації до творів І. Котляревського, Т. Шевченка, Л. Первомайського, П. Бажова, Л. Толстого (ф. 836, оп. 2, спр. 22-24). Представлені також екслібриси художників М. Глуценка, М. Дерегуса, Т. Яблонської, письменників О. Копиленка, П. Панча, Л. Первомайського, В. Поліщука та ін. (ф. 836, оп. 2, спр. 27). Рукописна спадщина художниці містить начерки статей, записи автобіографічного характеру, спогади про сучасників М. Котляревської – відомих українських художників О. Довгаля, В. Єрмілова, О. Маренкова та ін. Зібрано також відгуки на твори М. Котляревської в пресі.

Серед адресатів художниці – І. Антонова, А. Грансберг (ф. 836, оп. 2, спр. 30, 31). Кореспондентами М. Котляревської були Л. Бекетов, С. Кукуруза (ф. 836, оп. 2, спр. 33, 35).

Документи до біографії розкривають маловідомі факти життя і творчості художниці – виписки з метричної книги про народження (ф. 836, оп. 2, спр. 37), матеріали про навчання в міській жіночій гімназії та Інституті народної освіти м. Катеринослава (ф. 836, оп. 2, спр. 38), довідки, листи про засудження та реабілітацію (ф. 836, оп. 2, спр. 40).

Образотворчі документи представлені індивідуальною фотографією художниці (ф. 836, оп. 2, спр. 48).

Шановні друзі, якщо Вас зацікавили документи Марії Євгенівни Котляревської, звертайтеся, будемо раді співпраці.